

הדלקת נרות: 18:34

צאת שבת: 19:45

מוצ"ש לר"ת: 20:34

הזמנים לפי אופק ירושלים

אבות
פרק ב'

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוזאס שליט"א

ביחד

שמירת נגיעה

למדנו לעיל שריבוי פגישות גורם להתקשרות רגשית, והרגש כובש את השכל. וכשאנו מתפקחים, ומתברר לנו שקנינו 'חתול בשק', בד"כ זה כבר מאוחר מידי. לכן, אם הרגש הוא סוג של שוחד, והשוחד מעוור עיני חכמים – כל שכן הנגיעה! שני דברים מרוויחים משמירת נגיעה: מניעת טעויות בבחירת בן הזוג. ויצירת איכות חיים טובה יותר לאחר החתונה.

הנגיעה גורמת לאבדן הניטרליות, חוש הביקורת הולך ופוחת, והסיכוי לקבל זיווג שלא רצינו הולך וגובר. הקשר הזה הוא טוב ובריא לאחר החתונה, מפיין שהנישואין הם מסגרת יציבה ולא זמנית. כולנו מכירים את הפסוק משיר השירים: "...אֶחָתַי רְעִיתִי יוֹנֵתִי תַמְתִּי...". השלב הראשון הוא, אֶחָתַי. כלומר, עד החתונה היא אחותי! ורק אחרי החתונה היא רְעִיתִי. אח לא נוגע באחותו אלא רק מדבר איתה ומתעניין בה. מה שלומך אחותי? איך עבר עליך היום? מה היה בעבודה? הוא משוחח איתה עניינית, ומעודד אותה. הקשר ביניהם הוא שיחתי בלבד. ולכן קל לו לנתח איתה את העניינים. בהתנהגות זו התגברנו על המכשול העיקרי שיכול להוביל אותנו לידי טעות בבחירת בן הזוג, וכך נמנע מאכזבות לאחר הנישואין.

מי ששומר על מדרגת אֶחָתַי כראוי, נשאר ניטרלי, וקולע למטרה טוב יותר. יהיה לו קל יותר לטפס לשלב של רְעִיתִי, והוא יזכה ברעה שתתאים לו יותר. אבל מי שפוגם במדרגת אֶחָתַי, הופך להיות משוחד, וצפויות לו הרבה אכזבות בשלב של רְעִיתִי. זאת ועוד, כדאי שנשמור לעצמנו משהו שעוד לא עשינו לפני החתונה. והסיבה לכך היא שאם פרצנו את כל הגדרים לפני החתונה, אז איבדנו את גורם ההפתעה, ואת החידוש שהיינו זוכים לו לאחר החתונה. ואם התבטל השלב של אֶחָתַי וכל מה שנשאר לנו זה רק לשים טבעת ולהיכנס לעול החיים, אזי הפסדנו את החידושים והריגושים שיש בהקמת בית חדש, ושלב ה- רְעִיתִי כבר לא מספיק עוצמתי. אין דבר יותר טוב ממצב שבו שניהם שמרו על עצמם לפני החתונה ואין להם ניסיון, לא זה עם זה ולא עם אחרים, והכל חדש ונפלא. נכון שבהתחלה יש קצת מבוכה, אבל זו מבוכה בריאה וטובה שהיא נדבך חשוב בבניית הבית. שנה ראשונה של הנישואין היא כמו נטיעת עץ חדש, ולפי איכות הנטיעה תהיה איכות הפירות. אם נעמיק יותר נגלה שיש נזק גדול מאד מזה שלבן הזוג יש ניסיון, והסיבה לכך היא שאם אפשר להינצל מהשוואות!!! אדם לא יכול לֶאָפֵס את הזיכרון שלו ולפתוח פתאום דף חדש. אשר ע"כ בשלב של רְעִיתִי תהיינה השוואות שיפריעו לבני הזוג להתאחד לגמרי, ויקשה עליהם למצוא סיפוק וקורת רוח אחד מהשני. דבר שעלול להוביל לחיפוש אחרי הריגושים שהיו ואינם, ולשבירת האמון ההדדי.

ואם נשאל - אחרי שהדברים כבר קרו, איך ניתן בכל זאת להתאחד לגמרי? עלינו לדעת שהרופא הטוב ביותר לדברים מעין אלו הוא הזמן. השכחה נבראה כדי שנוכל לדלג מעל משוכות החיים ביתר קלות. זאת ועוד, עלינו להתרכז ביתר שאת אף ורק בבו הזוג ולא באחרים, ולא בדברים שהיו.

פרשת השבוע

דרך ארץ קדמה לתורה

בחודש אייר ספירת העומר בעיצומה. בימים אלו אנחנו מתכווננים לשבועות חג מתן תורה.

כדי לקבל את התורה צריכים להיות בבחינת כלי. ללא כלי מתאים לא ניתן להכיל את התורה. השם של הכלי הזה הוא 'דרך ארץ'.

אמרו חז"ל: 'דר ארץ קדמה לתורה'. כלומר, כדי לקבל משהו רוחני חייבים לעשות הכנה נפשית בדרך של תיקון המידות.

נשים לב שכל חומש בראשית עוסק בדרך ארץ. אדם וחווה, קין והבל, דור המבול ודור הפלגה, האבות הקדושים, לידת השבטים ומכירת יוסף.

כל המעשים האלו יש בהם לימוד של תיקון המידות. כלומר, מה צריך לעשות ומה כדאי לא לעשות.

מיד אחרי חומש בראשית מופיע חומש שמות דהיינו יציאת מצרים וקבלת התורה – מעמד הר סיני. הרי לפנינו שדרך ארץ קדמה לתורה.

אם כן, במה עלינו להתמקד בימים אלו שהם גם הכנה לתורה וגם ימי אבל על מות תלמידי רבי עקיבא? הגמרא מספרת לנו ש 24,000 תלמידים היו לרבי עקיבא וכולם נפטרו בפרק אחד בין פסח לעצרת, על שלא נהגו כבוד זה בזה.

הכבוד ההדדי שלהם היה חסר לפי מעלתם. אם כן עלינו להתמקד בימים אלו בתיקון הכבוד ההדדי.

לצערנו הרב, בדורנו הכבוד ההדדי נפרץ לא רק ברחוב, אלא גם בתוך המשפחה במשולש אבא אמא ילד. את פרטי הכבוד ההדדי כבר כתב הרמב"ם בסוף פרק טו' מהלכות אישות: 'וכן ציוו חכמים שיהא אדם מכבד את אשתו יותר מגופו ואוהבה כגופו'.

אדם חייב בכבוד אשתו יותר מגופו. כלומר, לתת לה תמיד את החלק היותר טוב, את האוכל הכי טעים, ואת הבגד היותר מהודר.

וכל כך למה? מפני שכאשר אשה נפגעת או נעלבת זה ברמות הרבה יותר גבוהות מהאיש. האיש נפגע בדרך כלל דרך השכל ומיד שוכח. האשה נפגעת דרך הרגש, וקשה לה למחול.

לכן האיש מצווה להתנהג עמה יותר בכבוד, ולהתחשב ברגישות הזאת. 'וכן יאהב אותה כגופו'. כלומר, מה ששנוי עליך אל תעשה לאשתך! אתה לא אוהב שמבהילים אותך ומצערים אותך? אל תבהיל אותה ואחר כך תאמר לה: 'רק צחקתי, אסור לצחוק איתך?!'.

לעומת זאת כתב הרמב"ם 'וכן ציוו על האשה שתהא מכבדת את בעלה ביותר מדאי ... ויהא בעיניה כמו שר או מלך ... מרחקת כל מה שישנא ...'.

כאן האיר הרמב"ם את המילה כבוד בכמה זרקורים כדי לא לפגוע באגו שלו ולהנהיג את הבית לחוף מבטחים.

נסיים בדברי רבי עקיבא רבם של אותם תלמידים: ואהבת לרעך כמוך – זה כלל גדול בתורה.

שבת שלום
אבנר קוזאס

רב ונהג אוטובוס ממתניינים בחדר המיון של גן-עדן שם נקבע לאיזה מחלקה ישלחו. המלאך המבשר נכנס ומודיע כי נהג האוטובוס ישלח למחלקת הצדיקים הגמורים ואילו הרב למחלקת ה-"בינוניים". הרב לא מבין את פשרו של המיון. והמלאך מסביר לו פשוט מאד כשאתה דרשת כל המתפללים נרדמו, אבל כשהנהג נסע כולם התפללו...

בדיחה

טון דיבור חד משמעי

טון הדיבור צריך להיות ברור וחזק. לא מתחנן, לא מבקש, לא מתחנחן, אלא פוקד!
 הילד שומע לא רק את המילים, אלא גם מקשיב למנגינה. צריכים לדעת שמנגינה יכולה לשנות משמעות.
 לפנינו שתי תגובות של אמא כלפי בנה שהרביץ לאחיו.
 אמא מס' 1 אמרה לו בטון סמכותי ומְצִיחָה: אל תרביץ לאחיד! אמא מס' 2 אמרה לו בטון הססני ומתרפס: אל תרביץ לאחיד... הראשונה אמרה בטון נחרץ והפעילה את הילד להפסיק את מעשיו. השניה אמרה בטון הססני, ושדרה לו שהוא יכול להמשיך לעשות מה שהוא רוצה.
 גם את עשרת הדברות שהן סדרה של הוראות ברורות, צריך לקרוא בטון הנכון ובמנגינה המדויקת.
 אפשר לקרוא אותן בטון מְצִיחָה: "לא תִגְנֹב!" "לא תִחַמְד!" ואפשר לקרוא אותן בניגון אחר: "לא... תִגְנֹב!" "לא... תִחַמְד!". במנגינה הזו הילד הפך להיות 'כף'.

יש לנו דוגמא נפלאה למשמעות של השינוי בטון הדיבור, בעת שאנו משכיבים את הילדים לישון ומעירים אותם בבוקר. כולנו יודעים שהזמן שלוקח להשכיב אותם לישון גדול פי כמה וכמה מהזמן שלוקח לנו להעיר אותם. הסיבה לכך פשוטה - בלילה אין קו אדום ברור.
 כלומר, אין צלצול של בית ספר, אין הסעה שתעבור ונפספס אותה. לכן, זה לא יהיה 'אסוף' אם הילד ישן בשבע וחצי במקום בשבע.
 והתוצאה שהפקודות בשעת ההשכבה לא ברורות, המנגינה שלהם לא מפעילה, והילדים מרגישים בקול שלנו שאנחנו לא מספיק נחושים בדעתנו.
 שמתם לב, שכאשר יש שעת אפס להתחלת הלימודים, הוראות ההורים ברורות, והטונים חדים. והתוצאה שהילדים מתעוררים ומתארגנים במהירות.
 איך הפלא הזה מתרחש? הוא אשר אמרנו, הטונים של הלילה הם לא הטונים של הבוקר.

סיפור לשבת

המקובל הרב חיים ויטאל צוק"ל

פעם אחת הלכו האר"י ותלמידיו להשתטח על קברם של שמעיה ואבטליון בגוש חלב. כאשר סיים האר"י להתפלל, פנה לתלמידיו ואמר: "בני, דעו לכם כי שמעיה ואבטליון ציוו עלי לאמר לכם שתתפללו על משיח בן יוסף, שלא ימות בימכם!". לא הבינו התלמידים את דברי רבם, ורק לאחר פטירתו התבררה להם כוונתו, כפי שכתב ר' חיים: "ומרוב טיפשותנו לא הייתה בנו דעת לשאול מיהו משיח בן יוסף, ולא עמד אלא ימים מועטים, והתבקש רבינו האר"י ללשיבה של מעלה, והתברר למפרע שהוא היה משיח בן יוסף, ומרוב ענוותנותו לא רצה לגלות את עצמו".
 פעם אחרת אמר האר"י לתלמידיו: "אילו הייתה לכם זכות, שהייתי קיים חמש שנים בארץ ישראל, הייתי מחזיר את כל העולם כולו בתשובה ומביא את הגאולה!". ואכן בימיו פחדו החוטאים והם ברחו מפניו שלא יאמר להם במה חטאו. ואילו רבים אחרים נכנסו לביתו וביקשו ממנו תיקון לשורש נשמתם. גם נשמות רבות שהיו מגולגלות בחי, צומח ובדומם היו באות לפניו ומבקשות שיתפלל לתיקונן. אולם הדור לא היה זכאי להיגאל, והאר"י הספיק לשבת בארץ ישראל כשנתיים בלבד עד לפטירתו. במשך תקופה קצרה זו הספיק הרב ללמד את תלמידיו ובראשם רבינו, סודות רבים בתורת הקבלה. אך עם כל זאת לא הספיק ללמד את הכל. "על כל סוד וסוד שמגלים לי מן השמיים, בוכה אני ומזיל דמעות כמספר שערות זקניי" - כך התבטא האר"י לפני תלמידיו. לא כל סוד היה רשות לאר"י לגלות לתלמידיו ואף שילם על גילוי הסודות מחיר כבד מאוד.
 פעם דרש האר"י לפני תלמידיו סודות בעניין גלות מצרים, ולפתע השתק. "מדוע רבינו אינו ממשיך בדבריו?!" - תמהו התלמידים. "סוד גדול יש כאן, ואיני יכול לגלותו שסכנה יש בדבר". הפצירו התלמידים כי יגלה סוד זה, אף הוא סירב בתוקף. רבינו החליט כי מוכרח לדעת את הסוד ולא הרפה מהרב, עד שאמר לו: "דע לך בני, כבר ציוונו מהשמיים לגלות לך כל דבר שתחפוץ בו, משום שתפקידי לתקן את נשמתך. אך מבקש אני ממך שלא תפציר בי לגלות סוד זה, כי תיגרם מכך רעה גדולה". כה גדולה היתה השתוקקותו של רבינו אף לשמע דברים מפורשים אלו התעקש לדעת את הסוד.

גילה האר"י לתלמידיו את הסוד, וכשסיים את דבריו פרץ לפתע בבכי ואמר: "ברוך דיין האמת!". וגילה כי בשל גילוי הסוד נגזרה גזרה על בנו משה שימות תוך שבוע. ונבהלו התלמידים והצטערו צער רב, אך את הנעשה אין להשיב. ואכן, באותו שבוע חלה בנו משה ונפטר. לאחר שבוע האבל, קרא האר"י לתלמידיו ואמר להם: "אל לכם לחשוש שמעתה לא ארצה ללמדכם את סודות התורה, וזאת כדי לתקן את נשמותיכם בתכלית התיקון, כדי שתוכלו להפיץ חוכמה זו בעולם כולו!". כאשר שמעו תלמידיו את דבריו - שמחו מאוד והדאגה הוסרה מלבם.
 לאחר תקופה קצרה, שוב נתקלו במאמר, שהיה בו סוד גדול, ור' חיים ביקש מהאר"י לפרש אותו. "אל תפציר בי בעניין זה, כי סוד עצום יש בדבר, ובשמים אין רוצים שהסוד יתגלה". אולם ר' חיים המשיך להפציר עד שהוכרח האר"י לגלות לו את הסוד. לאחר מכן בכה האר"י בכי גדול, ואמר: "דעו לכם, שכעונש על גילוי הסוד, נגזר עלי להסתלק מן העולם בשנה זו, ואתם בעצמכם גרמתם לכך, בזה שהפצרתם בי לגלותו. על עצמי איני מצטער כלל. אך אני חושש כיצד אניח אתכם כך, ומי ישלים את תיקונכם!". כששמעו זאת תלמידיו, פרצו בבכי מר וקראו בצער: "הלוואי ותילקח נשמתנו במקומך, רבנו הקדוש, עטרת ראשנו". ניסה הרב לבטל את הגזרה בכל כוחו. חיפש ומצאו חצר גדולה, ובה בית עם חדרים רבים. הלכו התלמידים וסגרו את עצמם יחד בחדר אחד, ואת בני משפחותיהם שכנו בשאר החדרים. כל משפחה בחדר נפרד.
 כך ישבו התלמידים לפני רבם, והאר"י הקדוש לימד ודרש לפניהם סודות עמוקים בקבלה. ומלאך המוות שרצה ליטול את נשמת האר"י לא יכול היה להיכנס ביניהם. כך במשך חמישה חודשים, אך אז אירע דבר נורא! בערב שבת פרצה מריבה בין כמה נשים, והנשים סיפרו לבעליהן, ואף הם החלו להתקוטט זה עם זה. לפנות ערב, יצאו האר"י ותלמידיו לקבל את פני השבת בהרים, כפי שנהגו. כאשר חזרו, נכנס לביהכ"נ בפנים זעופות, וישב בצער רב. לאחר התפילה ניגש אליו רבינו ושאלו לפרש הדבר. ענה האר"י: "בקבלת שבת בא אלי המלאך הרע ואמר לי: 'גם אתם גם מלככם תיטפנו'. הבנתי שניתנה לו הרשות לשלוט בי, וכבר נחתם גזר דיני, וכל זה בשל הקטטה שהייתה היום, כי כל זמן שהיה השלום ביניכם, לא הייתה למלאך המוות דריסת רגל". עוד באותה שנה נפטר האר"י"ל.

שאל את הרב

לייעוץ באופן אישי עם הרב אבנר קוואס שליט"א ניתן להתקשר בימים ג' וד' בין השעות 14:30-15:30
 1599-59-59-39

להזמנת הרב להרצאות וכנסים

ניתן ליצור קשר בטלפון 1599-59-59-39

